

תת"ע 2495/02/13 - מדינת ישראל נגד אפרת שפיזאייזן

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

27 ינואר 2014

תת"ע 2495-02-13 מדינת ישראל נ' אפרת שפיזאייזן

מאשימה	בפני כב' סגן הנשיאה ישראל ויטלסון מדינת ישראל
נאשמת	נגד אפרת שפיזאייזן ע"י ב"כ עו"ד נתי לב
	החלטה

מונחת בפני בית המשפט בקשת המבקשת לחייב את המדינה בתשלום הוצאות, בגין דו"ח תנועה, שעניינו העמדת רכבת בחניית נכים, בניגוד לתקנה 72 (א)(16) לתקנות התעבורה.

ע"פ הדו"ח שנרשם ביום ה-16.12.10, העמידה המבקשת את רכבה ברחוב משכית 35 הרצליה בשעה 22:48, בניגוד להוראת תמרור ג - 43, המסמן מקום חניה לרכב נכה.

דא עקא, על פי הרשום בתמרור, האיסור להחנות רכב במקום, היה בימים א-ה משעה 07:00 עד שעה 17:00, וביום ו' משעה 07:30 ועד שעה 14:00.

ביום 21.2.12 פנתה המבקשת אל מרכז פניות נהגים ארצי בבקשה לבטל את הודעת התשלום מס' 26101411382 - נשוא הבקשה כאן.

המבקשת פירטה במדויק את הטעות שברישום דו"ח התנועה. לא זאת אף זאת, היא צרפה תצלומים של התמרור, המאשרים את טענתה.

"הנני להודיעך כי התובע דן בבקשתך והחליט שלא לבטל הודעת תשלום הקנס שבנדון מאחר ולא התקיימו עילות הביטול המפורטות בחוק. מדובר בדו"ח חוקי ולא ניתן לבטלו".

בתאריך ה-18.6.12 השיבה היחידה של מרכז פניות נהגים כך :

לנוכח תגובה זו נאלצה המבקשת להגיש בקשה להישפט, דיון בהקראת כתב האישום נקבע ליום 24.3.13.

ביום 24.3.13, הסתבר כי לתובעת לא היה את התיק נשוא הדיון כאן.
עמוד 1

נציגת התביעה בקשה כי המבקשת, היא זו אשר תביא אישור מעיריית הרצליה לפיו התמרור במקום אכן מצביע כטענתה, לעניין השעות.

המבקשת פעלה להמצאת אישור בעיריית הרצליה כי התמרור אכן קיים, ולפי תוכנו כמוצג על ידה.

ביום ה-17.4.13 פנה ב"כ המבקשת למאשימה, כאשר הוא צירף את אישור עיריית הרצליה לתוכן התמרור להוכחת משבצת הזמנים והשעות בו התמרור-תקף.

המאשימה לא הגיבה ולא התייחסה כלל לפנייתו בכתב של בא כוחה. דבר שאילץ אותה ואת בא כוחה, להתייצב פעם נוספת בבית המשפט. גם בפעם זאת "התובעת לא מצאה את התיק".

הנה כי כן, בא כוחה של המבקשת והיא עצמה התייצבו פעמיים לבית המשפט הלכה למעשה לדיון סרק.

בא כוחה של המבקשת הציג לפני התביעה, פעם נוספת את טענותיה בליווי תצלומים, ורק ב-2.6.13 בדיון במעמד התביעה בלבד, התביעה חזרה בה מכתב האישום.

טענות הצדדים

המבקשת טוענת כי היא זכאית לפסיקת הוצאות בגין הוצאות ושכר טרחת עו"ד שהוצאו עקב הגשת כתב אישום סרק וניהול משפט עקר.

לטענתה בעניינה מתקיימות שתי העילות הכתובות בסעיף 80 לחוק העונשין המצדיקות מתן פיצויים, לא היה כל יסוד לרישום הודעת קנס ו/או להגשת כתב אישום, היא חנתה כחוק בהתאם לתמרור שהועמד במקום.

בנוסף, לטענתה, במקרה דנן מתקיימת גם העילה השנייה: "נסיבות אחרות המצדיקות תשלום לנאשמת", הנסיבות הן: פנייתה לביטול הודעת הקנס ש"זכתה" לתשובה לאקונית ובלתי מוסברת מהמרכז, מחדלים ורשלנות של ב"כ המאשימה, אשר הגיעו פעמיים לדיונים ללא תיקה של הנאשמת וגרמו לדחיית הדיון ולהתייצבויות סרק של הנאשמת ובא כוחה, דרישתה של התביעה שהמבקשת תבצע את עבודת איסוף הראיות עבודה, התעלמותה של התביעה מכתב ב"כ המבקשת אשר גרמה גם היא לקיומו של דיון סרק.

מנגד המגיבה מציגה מסכת עובדות שונה:

ראשית המבקשת הגישה פניה למדור לפניית נהגים ללא תע"צ עיריית הרצליה, בקשתה נדחתה בנימוק שמדובר בחניית נכה למשך כל שעות היום למעט בשעות המפורטות בשלט שבהן החניה שמורה לרכב המפורט בתמרור.

שנית לפי המגיבה בהסתמך על פרוטוקול הדיון מתאריך ה- 24.3.12 סיבת דחיית המועד נעוצה בב"כ המבקשת ולא בשל התביעה.

במועד הדיון השני, 28.4.13 התביעה לא מצאה את התיק הנוכחי לפיכך נקבע דיון לתזכורת תביעה בלבד, במועד זה המבקשת צרפה לפנייתה למאשימה גם תע"צ של עיריית הרצליה, בעקבות כך התביעה בטלה את מתן כתב האישום.

לטענתה בחינת התנהלות העניינים כמפורט לעיל מראה שלא הייתה התעמרות במבקשת וכן מיד עם קבלת התע"צ מידי המבקשת נמחק האישום, לכן לדעתה יש לדחות את בקשת המבקשת להוצאות.

דין והכרעה

ס' 80 לחוק העונשין קובע כדלקמן :

"80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור. "

הכלל:

ע"פ הפסיקה (ע"פ 303/02 חמדאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (2) 550) על מנת שתקום זכאות לפיצויים מכוח סעיף 80 לחוק העונשין הנאשם נדרש לעמוד ב-3 קריטריונים : 1. תנאי סף. 2. עילת זכאות 3. שיקול דעתו של בית המשפט.

משוכה ראשונה , תנאי סף לתחולה של סעיף 80 לחוק העונשין , זיכוי הנאשם או ביטול אישום בשל חזרת התביעה מכתב האישום.

משוכה שניה - הוכחת קיומה של אחת משתי העילות הזכאות המנויות בסעיף 80 : חלופה ראשונה עילת היעדר יסוד לאשמה - ע"פ הפסיקה עילה זו מצריכה שחזור תשתית ראיות כפי שהייתה עובר להגשת כתב האישום, במסגרת עילה זו יש לבחון לא רק את הראיות שהיו בפועל בידי התביעה אלא גם את הראיות שהיו צריכות להיות באופן סביר בידי התביעה טרם הגשת כתב האישום.

חלופה שנייה עילת נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצויים למבקש - עילה רחבה המתאפיינת בעמימות מכוונת, אשר מותירה בידי בית המשפט מתחם רחב של שיקול דעת (ע"פ 5923/07 שיתאווי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.4.2009); ע"פ 12005/03 חמודה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.9.2008); ע"פ 5205/04 גואטה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.7.2007)) , עם זאת כבוד השופט בדימוס ריבלין צמצם בפס"ד חמדאן את שיקול הדעת וקבע שעילה זו חלה בעיקר על שתי קבוצות של נסיבות : הקבוצה הראשונה נוגעת להליך המשפטי, במסגרת זה

בוחנים את התנהלות התביעה ויתר הגורמים המעורבים בהליך השיפוטי. בנוסף בוחנים את האופן שבו ההליך בא לסיימו והסיבות לזיכויו של הנאשם. הקבוצה השנייה עניינה בנסיבות אישיות של הנאשם, כגון סבל חריג, עינוי דין חמור לנאשם שנגרמו לו בעטיו של ההליך המשפטי, התמשכות בלתי סבירה של המשפט, עלילת שווא שהטעתה את רשויות התביעה וכיוצא באלה.

משוכה שלישית, שיקול דעת ביהמ"ש - במשוכה זו על ביהמ"ש לשיקול שיקולים כללים של מדיניות משפטית שאינם מיוחדים למקרהו של הנאשם, כגון שיקולים כלכליים, חוקתיים, מוסדיים ועוד. במידה ונאשם עבר את שתי המשוכות הראשונות אזי ביהמ"ש ימעט בשלילת פיצויים בגין שיקולים כללים.

מהכלל אל הפרט

" 94 (א) חזר בו תובע מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום, יבטל בית המשפט את האישום; חזר בו לאחר מכן, יזכה בית המשפט את הנאשם מאותו אישום.
(ב) בהסכמת התובע והנאשם רשאי בית המשפט לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנאשם."

במקרה דנן כפי שצוין לעיל, התביעה בטלה את כתב האישום כנגד המבקשת לאחר תשובתה בהתאם לסעיף 94 (ב) לחסד"פ, אשר קובע כדלקמן:

מכאן עולה שתנאי הסף התקיים.

המשוכה השנייה - עילת העדר יסוד לאשמה - השוטר נתן למבקשת קנס בגין חניה בחניית נכים אולם במקום האירוע מוצב תמרור שאוסר להחנות במקום בין השעות 07:30-17:00, וביום ו' בין השעות 07:30-14:00, ואילו המבקשת החנתה את הרכב במקום בשעה 22:48, מכאן יוצא שדו"ח התנועה כולו נרשם כולו בטעות, ובשעה שלא היה כל יסוד להאשמה.

עילת נסיבות אחרות - במקרה הנוכחי, מתקיימת עילה זו, כאמור, המבקשת פנתה הן בכתב והן בע"פ למפנ"א, כדי לבטל את דו"ח התנועה והקנס. תשובתם הייתה סטנדרטית, סתמית, לצאת ידי חובה. ברור כי לא היה כל ניסיון ענייני, להבין את תוכן הבקשה ולהגיב לתוכנה ממש. די היה לקרוא את הבקשה בעיון, דו"ח השוטר, והתצלום של התמרור אשר היה נלווה לבקשה, כדי לדעת כי הבקשה היא במקומה.

במהלך המשפט התביעה לא הביאה את התיק הנדון לדיון פעם אחר פעם. לא זאת אף זאת, היא לא הגיבה לפניית המבקשת בכתב, דבר אשר היה מונע את הגעת המבקשת ובא כוחה, פיזית, לביהמ"ש. נסיבות אילו מלמדות במקרה זה, על אדישות שלא במקומה.

המשוכה השלישית, בסעיף 80 - שיקול דעתו של ביהמ"ש.

לטעמי, על הרשויות מוטל נטל הבירור והבדיקה העניינית, עת פונה אליהן אזרח, בבקשה מפורטת לביטול קנס, בשל טעם הנחזה על פניו להיות - טעם סביר, אמיתי ומוצדק. יש לציין כי דחייה אוטומטית על הסף, של פניית האזרח, ללא כל בירור, עלולה להביא להימשכות הליכים, הוצאות כספיות, ולבזבוז זמן שיפוטי יקר. בירור ענייני, פשוט, עשוי היה לייתר את ההליכים המשפטיים, למנוע עינוי דין של האזרח הפונה ולבזבוז משאבי ציבור.

לאור כל הנאמר לעיל, אני מחליט כי התקיימו יסודות סעיף 80 לחוק העונשין.

אשר על כן אני קובע כי המדינה תישא בהוצאות המבקשת בסך - 1000 ₪. הסכום ישולם למבקשת תוך 45 יום מהיום.

זכות הערעור לבית המשפט המחוזי כדין.

ניתנה היום, כ"ו שבט תשע"ד, 27 ינואר 2014.